

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára, pályaud- varon és vidéken is, 3 lej	
Bukarestben	— 3.50

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 20 ck
Egy szám	— 1.20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 120. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ab 4. — 1923. július 17. Kedd

Visszakapja a Tarbut nyilvánossági jogát

Tárgyalások Bukarestben Angheliescu dr. miniszterrel. Hamis vádak a Tarbut ellen. Épület nélkül nincs iskola. Nincs felmentés a szombati irás alól. Az ortodoxia nagyváradi tiltakozó ülése

Elmarad a szerdai országos iskolaügyi konferencia

(Kolozsvár, július 16. Az Uj Kelet tudósítóiától.) Azok a sorozatos rendelkezések, melyekkel Angheliescu dr. közoktatásügyi miniszter a zsidó iskolák s a zsidó tanuló ifjúság iskoláztatása ellen fordult, szinte elemi erővel rázták fel a zsidóságot letargiájából. Megmozdultak a zsidó szívek, hogy keserűséggel, de teljes elszántsággal megvédelmezzék legszentebb kincsüket: a gyermekeket. Különbség nincsen: ortodox és neológ, egyazon hittel fogott össze, hogy megvédje a szombat szentségét, megvédje az iskolát és azt a kultúrát, melynek gyökereit kétezer esztendő galutjának annyi nyomorúsága kitépni nem tudta. Viharok téphetik az ősi fa lombját, törhetik ágát, elszáradhat rajta sok hitvány, erőtlen galy, a gyökér mélyen fogja a földet, kifogyhatlan erővel választja, bontja és adja az életnedveket új hatásra új és új virágzásra. Mit nem tudott annyi évszázad, annyi üldöztetés, nem fog tudni elérni Angheliescu miniszter sem a rendeleteivel. Mert földi parancsnál, pecsétes rendeletnél és minden törvényeknél szentebb és parancsolóbb: az isteni törvény, mely lelkek ünneplésére a zsidóságnak szombatot adott és szentebb az az emberi törvény, mely a zsidók szívében fogant ösztönösen a természet csodálatos parancsolatainak erejében.

Ez ad nekünk erőt s ez ad bátorságot, hogy felemeljük szavunkat az üldöztetés leg-súlyosabb eszközei ellen, melyekkel a tanulást és a szombatot akarják elvenni gyermekeinktől és jövendő nemzedékeinktől. Ez erősíti gyenge hangunkat, hogy viharokon át egész világnak odakiáltunk: szombatunkat nem adjuk, gyermekeinket nem adjuk. A szombat több számunkra, mint vallásunk ünneplést rendelő parancsolata. A szombat és vele a zsidó iskola az az élő szimbólum, amely nélkül zsidósá-gunkat elképzelni sem lehet. A középkor minden pogromjánál szomorubb volt az a két inkvizíciós törvény, amely szombati munkára rendelte ki a zsidóságot s elkoboztatta szent könyveinket, meg akarván ölni a hitet és a betűt. Évszázadoknak mulása új és új formá-ban hozza vissza nemcsak a pogromok dühét, de ezeket a rendeleteket is.

De mi megdönthetetlen hittel hiszünk a haladásban. Megdöbbenünk és szívünkbe vág-nak az ilyen rendelkezések, de meg nem ingat-hatnak a mi szent hitünkben. És hiszünk, hogy ez a sziklaszilárdság, ez az összetartozás meg-győzi a hatalmon kísérletezőket, hogy ez a ke-gyetlen játék olyan súlyos megbélyegzése Ro-mánia minden becsületes és demokratikus tö-rekvésének, mely ellen nemcsak a mi népünk, de minden becsületesen gondolkodó ember az ország határain belül, de kívül is: fel fogja emelni a szavát.

Hiszünk, hogy erre nem kerül a sor és sikerülni fog a zsidó iskolák megmentéséért megindult akciónak az illetékes tényezőket a rendeletek megváltoztatására, illetve visszavo-nására rábírni.

Az előkészítő bizottság elhatározásából ugyanis több nap óta tárgyalások folynak Bu-karestben Angheliescu dr. közoktatásügyi mi-niszterrel. Mivel a tárgyalások a hét vége előtt befejezést alig nyerhetnek, az előkészítő bizott-ság úgy határozott, hogy

a szerdára összehívott országos iskola-

ügyi konferenciát bizonytalan időre el-halasztja.

Ez azonban egyáltalán nem jelenti az akciónak ellanyhulását. Sőt ellenkezőleg. Amint megirtuk, az állami iskolák szombati irásköte-lezettsége ellen az ortodoxia részéről indult meg az első akció. A szatmári hitközség által összehívott és két hét előtt megtartott értekezlet határozatából

folyó hó 17-én, kedden Nagyváradon ortodox nagygyűlés lesz,

melyre Ullmann Mór hitközségi elnök az összes ortodox hitközségek képviselőit meg-hívta. Az ország zsidósága legnagyobb örömmel üdvözli az ortodoxia kezdeményező lépését, amelynek súlyát elismeri, de reméli, hogy az nemcsak az ortodoxiára, hanem az erdélyi zsidóság teljes egyetemére fog támaszkodni, mert ez a kérdés tullelmedik minden poli-tikán és világnézetben: az egységes zsidóság nagy problémája ez.

Sajnos, alig van remény, hogy a nagy-váradi gyűlés az elméleti tiltakozáson és állás-foglaláson túl — különösebben befolyásolná a közoktatásügyi kormány politikáját. A buka-resti tárgyalásokról, eddig kiszivárgott hírek szerint, itt olyak súlyos elvi kérdésekről van szó, melynek megoldása csak a zsidóság teljes, politikai erejű felvonulásával érhető el.

A bukaresti tárgyalásokról különben a következőket jelenthetjük olvasóinknak:

Az előkészítőbizottság megbízásából Szé-kely Béla, a Zs. N. Sz. főtájkára még a múlt hét folyamán kihallgatáson jelent meg Angheliescu dr. kultuszminiszternél, akinek átnyuj-tott az Uj Keletnek a miniszterhez intézett Nyílt levelét, amely mély hatást tett a mi-niszterre. A tárgyalás mintegy két órán át tartott, igen heves, izgalmas lefolyású volt.

Angheliescu dr. miniszter azonnal intéz-kedett, hogy az iskolaügyre vonatkozó összes aktákat bemutassák. A miniszter a tárgyalá-sokra bevonta Valaori államtitkárt, Nae Du-mitrescut, a magánoktatás vezérigazgatóját és Pleancu Sándor dr.-t, az erdélyi közoktatás vezérigazgatóját.

A miniszter megállapította, hogy a Tar-but nyilvánossági jogának visszavonása Bujor kerületi főigazgató előterjesztésére és javasla-tára történt, az ő tudomása nélkül, ennek da-cára azonosította magát a visszavonó rende-lettel. Egyes gyűjtőgató és antiszemita hecc-lapok hazug beállításával szemben a miniszter előtt is megállapítást nyert, hogy a Tarbut el-leni jelentés — bár az iskola ügyeinek minden részletére kiterjeszkedik, semmi olyan irányu pa-naszt nem emel, mintha az iskola szelleme min-den tekintetben ne lenne a legteljesebben kielégítő. A román nyelv tanításának intenzívitása ellen sincs panasz.

A nyilvánossági jog megvonásának egyik főoka, hogy

a Tarbut nem rendelkezik megfelelő épü-
lettel, tornateremmel, szertárakkal, ta-
nári szobával

s így ez a panasz amellott bizonyít, hogy a kolozsvári zsidóság csak a saját megfelelő is-kolaépületében, tarthat fenn nyilvános iskolát. Az iskolaépítési akciót tehát fokozott mérték-ben kell folytatni, mert ettől függ a zsidó iskola sorsa.

Angheliescu dr. miniszter annak a kíván-ságának adott kifejezést, hogy a zsidó iskola-ügy kérdését teljes egészében rendezni óhajtja. A tárgyalások folytatására a Tarbut részéről Fisoher József dr., a Tarbut elnökének vezeté-sével Klein Miksa dr., Weiszbürg Chaim dr. és Székely Zoltán tanár utaztak le Bukarestbe. Ezt a bizottságot, melyhez Székely Béla is csatlakozott, szombaton fogadta Angheliescu dr.

A tárgyalások három irányban haladtak, 1. a zsidó iskolák nyilvánossági jogának ügye, 2. az állami iskolákban járó zsidó tanulók fel-mentése a szombaton való irás és rajz alól, továbbá az iskolaszünet számukra a nagy ün-nepeken, 3. a zsidó iskolák vasárnapi tanítása.

A Tarbut nyilvánossági jogának vissza-adása kérdésében a tárgyalások jó mederben haladnak, de mivel nincsenek még befejezve, azokról nem vagyunk felhatalmazva részleteket közölni.

Angheliescu dr. miniszter kijelentette, hogy új zsidó iskolát sem nyilvánossági joggal, sem pedig anélkül addig nem engedélyez, míg az új iskolatörvény el nem készül, ami novemberre várható.

Rideg és elutasító magatartást tanúsított a miniszter

a szombati irás kérdésében.

— Nem török ebben a kérdésben semmi-féle beavatkozást, — mondotta — kivételeket az állami iskolákban nem tehetek.

Klein Miksa dr. erőlyesen mutatott rá, hogy ez a rendelkezés vallásunk megazegését jelentené s ezzel lehetetlenné válnék, hogy a vallásos szellemben nevelt zsidó gyermek állami iskolába iratkozhassék.

— Hát akkor ne járjanak állami iskolába, — volt a miniszter lakonikus válasza.

Dumitrescu vezérigazgató rámutatott arra, hogy a szombati munkaszünet megtartása „ellenkezik a korszellem“-mel, s ehhez „hozzá kell szokni“. — Hivatkozás történik az Unionea Evreasca Romanira is, melynek iskolái se veszik szigoruan a szombati irást és a híres Schor rabbira, akivel ebben a kérdésben teljes az egyetértés.

Hajlandó volt azonban a miniszter arra hogy a nagy ünnepnapokon felmenti az iskola látogatás alól a zsidó növendékeket.

Ami

a zsidó iskolák vasárnapi tanítását

illeti, Angheliescu dr. miniszter kijelentette, hogy az alkotmányjogi kérdés s ebben csak a minisztertanács határozhat.

A miniszterrel folytatott tárgyalások öt órán át tartottak, s azzal az eredménnyel vég-ződtek, hogy a miniszter elvben visszaadta a Tarbut nyilvánossági jogát, melynek részlete-sebb feltételeire nézve szerdán adja meg a válaszát, mert közben Temesvárra utazik.

Ez a hét tehát az iskolakérdésben meg-hozza a választ. Ez azonban csak a kérdések egyik részét oldja meg, most a szombati irás problémája tovább is kísért és egységes, erőlyes akcióba parancsolja az erdélyi zsidó-ságot.

Julius 29-én megtartják a szinajai konferenciát

Bukarest, július 16. A kisantant szinaja konferenciája július 29-én kezdődik. A kon-ferencia három napig fog tartani és azon csakis Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia külügy-miniszterei vesznek részt, Görögország és Lengyel-ország képviselői ellenben távolmaradnak. Benes 28-án érkezik a fővárosba.

eskedelmi
s ipari
tatványokat:
rleveleket
gkártyát
élpapirost
számlát

csöbb drban
űnben ele-
kivitelben
it a Kadima-
omda Rt.

DET

ne

amerika-
50 jáh-
nen und
licht nar
en Welt

ork

Tonnen

sägliche erteilt:

O.

8. utca)

eldüber-
pekte!

A kedvezményes áru tűzifa elosztása

Az első szállításokat már a jövő héten megkezdik. Mennyit vállaltak a kolozsvári termelők?

(Kolozsvár, július 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyrészi Faegyesület kolozsvári körzete mostanában tudatta tagjaival azokat az eredményeket, amelyeket hosszú tárgyalások után Felső Györgynek és dr. Böszörményi Sándornak sikerült Bukarestben elérniük a közszállítások feltételeinek megjavítása, másrészt a körzet teherviselési arányának igazságos megállapítása érdekében. A tárgyalások eredményei a következők:

Erdély és Bánát tűzifatermelői 5000 vagonot kell hogy a hadseregnek leadjanak ab rakodást állomás, 3250 lejes árban.

A CFR-nek 520.000 ürméter tűzifát kell leszállítani 1924 május hó végéig a 162 lej ab vasuti állomás, a már említett feltételek mellett.

A főváros részére 20.000 vagon a 10.000 kg. tűzifát kell 1924 május végéig berakni a főváros által rendelkezésre bocsátott vagonokba a következő feltételekkel:

A beérkező vagonok 35 százalékát, tehát összesen 7000 vagon, legalább 6 hónapos jöminőségű kemény tűzifát, hasáb vagy dorong alakban 1 méter hosszúságban, 20 cm. vastagsággal a főváros polgármesteri hivatalának kell átadni ab Bukarest állomás 4600 lejes árban. Minthogy a feladó a fuvardíjat nem fizeti, ezt az egyesületi képviselő Bukarestben végzi el.

A beérkező vagonok további 65 százalékát, tehát 13.000 vagonot az egyesület Bukarestben szabadon értékesíti, figyelembevéve a spekulatív-vény idevonatkozó rendelkezéseit.

A fizetést a főváros a mennyiségi és minőségi átvételtől számított 48 órán belül készpénzben, levonások nélkül tartozik teljesíteni. Amennyiben ezt a kötelezettséget csak egyszer is be nem tartaná, az egész szerződés automatikusan megszűnik.

Ugyanígy megszűnik a szállítási kötelezettség arra a mennyiségre, melyet vagonkiállítás hiányában nem lehetett leszállítani.

Ellenben a szállításra az egyesület által kijelölt cégek terhére szerezheti be a főváros azt a mennyiséget, melyet a beérkező vagonokba a szállító cég hibájából egyáltalán nem, vagy késedelemesen lehet berakni s ezen célra az egyesület 1,150.000 lejes kauciót köteles letenni.

Ez a tűzifa körülbelül ötezer vagonot tesz ki. A körzetek szerint való szétosztásra külön tárgyalások folytak és pedig a következő szempontok szerint:

Minthogy a CFR-szállítás ellenében a CFR. vezérigazgatósága minden exportvagon után 250 lejes fuvardíj-refakcia s 30 lejes vámirodadíj-kedvezmény megadására kötelezte magát, a nem exportáló körzetek, illetve cégek így a kolozsvári körzet delegátusai is követelték, hogy ezek a vagononkénti 280 lejes a 3250 lejes ár feljavítása céljából adassanak be az egyesület közös pénztárába.

Minthogy a fővárosi szállítás a 13.000 vagon szabad értékesítése mellett is a távolabb fekvő körzetek cégeire csak úgy nem fog deficitet eredményezni, ha a fuvardíjkülönbözöttek kiegyenlítettnek, különösen a kolozsvári körzet delegátusai követelték, hogy ez a kiegyenlítés is vitessék kezesül.

Brassó és Marosvásárhely ezen szempotokon kívül, esetleg ezek kikapcsolásával, a kétségtelenül előnyökhöz jutó exportkörzeteket főként azzal akarják rekompenzációra szorítani, hogy a CFR. és hadseregszállításból ezen exportkörzetek (Várad, Szatmár, Arad) vállaljanak nagyobb százalékot a szállításban ki is alakultak az arányszámok a következőképpen: Várad, Szatmár, Arad 23 százalék, Temesvár, Kolozsvár 16 százalék és Brassó, Marosvásárhely 13 százalék. Meg kell jegyezni, hogy ez esetben a kolozsvári körzet tagjai összesen 5760 vagonot kellene hogy leadjanak, míg, ha a teljes 20 százalékot kell hogy szállítsák, összesen 7200 vagonot kell hogy leadjanak. A kolozsvári körzet eddig bejelentett tűzifa kapacitása 3800 vagon.

Az egyesület vezetősége közli továbbá azt is hogy e hó 28-ától kezdve minden valószínűség szerint már csak az rakhat tűzifát akár belföldi, akár külföldi szállításra, akinek fuvarlevelét az egyesület láttamozza. Az első szállításokat a CFR. és a főváros részére már a jövő héten meg kell kezdeni és a cégek, amelyeket az egyesület elnöksége szállításra kijelölt, következők:

A Belső Erdőipar 500 ürméter, Bognár és Szántó 300 ürméter, Delanski Pál 100 ürméter, Eisler Testvérek 100 ürméter, Bleier Ignác 100 ürméter, Faragó és Major 500 ürméter, Gyarmati Lajos 300 ürméter, Handler Izsák 100 ürméter, Forestiera Romana 1000 ürméter, Klein és Fried 100 ürméter, Kronos 300 ürméter, Léb Testvérek 300 ürméter, Pap Fülöp 100 ürméter, Smilovits Mendel 100 ürméter, Tisohler Már 200 ürméter, Wolfner Sámuel 200 ürméter, Laposvölgyi Faipar 500 ürméter.

A főváros részére: Faragó és Major 40 vagon, Kronos 45 vagon, Forestiera 15 vagon, Bognár és Szántó 15 vagon.

Maniu és Lupu nyilatkoznak a meghiusult paktumról

Beszarábiában szervezkedik a nemzeti párt. A nagyszabeni pártgyűlés a caranisták ellen

(Kolozsvár, július 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyszabeni Saguna-ünnep nemcsak politikai konfliktusok színhelye volt, de egyúttal politikai jelentőségű események is kapcsolódnak hozzá. A minisztertanács Nagyszabon tartott ülésén határozta el a királyi pár párisi és londoni utját és a nemzeti párt is fontos bizottsági ülést tartott Nagyszabon. A százas bizottság ülésén Maniu Gyula dr. elnököt, aki jelentést tett a parasztpárttal folytatott tárgyalásokról.

Nagy örömmel kezdtük meg a tárgyalásokat, — mondotta Maniu — mert mindannyiunkat az a vágy hatotta át, hogy ezt a nagy munkát elvégezzük. Azt reméltük, hogy ez az egyesítés nemcsak a román demokráciát erősítené meg, de tisztázná a politikai helyzetet is, mert arra kényszerítené a kormányt, hogy hagyjon fel oktalann kísérletezéseivel, amelyekkel eddig csak a népet sujtotta. Hogy ezt sikerült elérni, nem rajtunk múlott.

Maniu részletesen ismerteti ezután a párt hagyományos politikáját, majd a parasztpárttal folytatott tárgyalások okmányait olvassa fel. A kolozsvári tárgyalások folyamán a nemzeti párt azt követelte, hogy a parasztpárt csak a régi területein szervezkedhessen. Ezzel szemben a caranisták teljes szervezkedési szabadságot követeltek az ország egész területére. Maniu a tárgyalások meghiusulását a következő okokkal indokolja:

1. Osztályhara.
2. A hadsereg és a rendőrség szervezete, amely kérdésekben a nemzeti párt nem teheti magáévá a parasztpárt felfogását. Ha ezekben az elvi kérdésekben megegyezés jött volna létre, akkor az egyesülésnek nem lett volna semmi akadálya.

Nagyon sajnáljuk, hogy meghiusultak a tárgyalások, ez azonban egyáltalán nem jelenti azt, hogy konfliktusban volnánk a caranistákkal, sőt egyáltalán nem viseltetünk semmiféle ellenséges érzülettel e párttal szemben.

Ezután a párt új szervezkedési munkálatait tárgyalta meg és pedig elhatározták, hogy Popovici Mihály, Sever Dán, dr. Lupás és Manu Beszarábiába utaznak a nemzeti párt ottani megszervezése céljából.

Voicu Nitescu azt hangsúlyozza, hogy minden áron meg kell tartani a jó viszonyt az ellenzék demokratikus pártjai között. Majd Vajda beszél és élesen támadja a parasztpárt programját, amelyre a nemzetiek semmiesetre sem helyezkedhetnek.

A meghiusult tárgyalásokról a caranista-párt vezére, Lupu dr. egy bukaresti lapban nyilatkozott:

— Négy év óta halogattuk, — mondotta, — hogy szervezkedéstünk Erdélyre és a Bánátra is kiterjesszük, hogy ezáltal a nemzeti párttal minden surlódást elkerüljünk. Sajnos, a nemzeti párt nem viszonzta ezt hasonlóval. A tárgyalások meghiusulása azonban nem jelenti azt, hogy ne működhetnénk együtt az elnyomás ellen. Örömmel vettük a nemzeti párt szervezkedését a regátban, Beszarábiában és Bukovinában és ugyanakkor együttes harcot folytattunk a nemzeti párttal az alkotmányreform

Eisler Testvérek 100 ürméter, Bleier Ignác 100 ürméter, Faragó és Major 500 ürméter, Gyarmati Lajos 300 ürméter, Handler Izsák 100 ürméter, Forestiera Romana 1000 ürméter, Klein és Fried 100 ürméter, Kronos 300 ürméter, Léb Testvérek 300 ürméter, Pap Fülöp 100 ürméter, Smilovits Mendel 100 ürméter, Tisohler Már 200 ürméter, Wolfner Sámuel 200 ürméter, Laposvölgyi Faipar 500 ürméter.

A főváros részére: Faragó és Major 40 vagon, Kronos 45 vagon, Forestiera 15 vagon, Bognár és Szántó 15 vagon.

ellen. Azonban nem fogadjuk el azt a hangot és azt a módot, amellyel a nemzeti párt helyi szervezeteinek tagjai ellentünk viselkednek, reméljük; Maniu Gyula tudta nélkül. A mi szövetséges társunk a jövőben is csak egy lehet: a dolgozó nép úgy a falvakban, mint a városokban. Ami a párt további szervezkedését illeti, a nyarat arra akarjuk felhasználni, hogy Erdélyben és a magyar részekben tovább folytassuk akciónkat és pedig nemcsak gyűlések, de közvetlen érintkezés útján is. Meg kell alapítanom ugyanis, hogy a programunkról tizes és száz bizottságaink hamisan informálták az erdélyi a közvéleményt.

Ezek szerint mind a két párt halad a maga útján és egyesítés helyett a nemzeti párt Beszarábiában, a parasztpárt pedig Erdélyben és Bánátban akar megerősödni, hogy a szeptemberi politikai harcban új területek bevonásával vehesse fel a küzdelmet.

Hir szerint a parlament új ülészaka, az új alkotmány értelmében, már október 15-ike előtt megnyílik. A lapok a kormányváltozást szeptemberre várják, azonban csak azzal számolni, hogy egyes miniszterek távoznak, de Bratianuék tovább is uralmon maradnak.

Tulbure nagyváradi tanfelügyelő lemondott. Nagyváradról jelentik: Tulbure György tanfelügyelő a napokban bejelentette felettes hatóságának, hogy tanfelügyelői tisztéről lemond. A lemondást Tulbure nem indokolta meg, de nyilván politikai okokból történt.

HA BUTORT, ZONGORÁT

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermék

Ocassió árak!

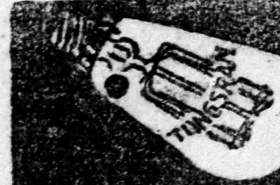
Heller, Weisz & Molnár

cégnél Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 6. sz.

Schroll siffonok 37 L-től

Mintásbathisztok 45 L-től

ruhavásznak, grenadinok, epongek előrehaladott idény miatt mélyen leszállított árral

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

Angol miniszteri bizottság vizsgálja meg a Palesztina-kérdést

Lord Beaverbrook vádjai a zsidó lordok ellen. Az arab delegáció Londonban.

(London, július 16. Az Uj Kelet munkatársától.) Amint az Uj Kelet megírta, annak a sorozatos támadásnak, melyet konzervatív körök Anglia Palesztina-mandátuma ellen intéztek, mindössze annyi eredménye volt, hogy a kormány megbizta a Középkelet tanulmányozására kiküldött bizottságot a Palesztina-kérdés tanulmányozásával. Ehhez a konzervatív sajtó olyan kommentárokat fűzött, mintha revízióról lehetne szó. Ezzel szemben a „Manchester Guardian” megállapítja, hogy ez a bizottság már régóta működik s mostani feladata adminisztratív természetű. Főképp a csendőrség és léghajózás kérdéseit tárgyalja meg Herbert Sámuel kormányzóval, aki továbbra is Palesztina élén marad s szeptemberre tér vissza Jeruzsálembe.

A „Manchester Guardian” megállapítja, hogy semmi ok nincs annak fellelésére, hogy Anglia Palesztina-politikájában a legkisebb változás is beállna. A bizottság arra fog törekedni, hogy az arabok és zsidók közötti békés viszonyt és megértést minél teljesebbé tegye.

A konzervatív angol körök nagy érdeklődéssel várják az arab delegáció megérkezését, mely már utban van London felé. (A delegációnak az a megbízata, hogy a Hedzsász-féle szerződés Palesztinára vonatkozó részei ellen tiltakozzék. Épp ezért megkísérli, hogy a Középkelet tanulmányozásával megbízott miniszteri bizottsággal érintkezésbe lép-

hessen. A palesztinai nehézségeket csak úgy lehet áthidalni, ha Anglia elejti eddigi cionista politikáját és egy független arab nemzeti kormányt állít az ország élére. Az arab delegáció is a miniszteri bizottság működésétől vár eredményt, bár ez kizárólag adminisztratív természetű.

Az angliai zsidó közvéleményt különben most érdekes affér foglalkoztatja. Lord Beaverbrook pár hét előtt úgy nyilatkozott, hogy a háború folyamán zsidó főurak jelentek még nála s Anglia Palesztina-politikája ellen tiltakoztak. Ebben a nyilatkozatában célzás történt Sir Alfred Mondra is, aki megcáfolta az újság-lord állítását és kijelentette, hogy azelőtt is a cionista politika híve volt. Erre Beaverbrook most már a zsidó sajtóban nyilatkozott és a következő szenzációs leleplezéssel szolgált: A háború folyamán alakult információs minisztérium kebelében külön propaganda osztályt állítottak fel a cionisták Palesztina munkájának támogatására. Ez ellen a League of British Jews nevében Sir Charles Henry és Mr. Lionel de Rothschild tiltakoztak, mire a propaganda osztály működését beszüntettem, ami ellen lord Balfour akkor erőlyesen tiltakozott. Lord Beaverbrook nyilatkozatát Rothschild báró valótlannak jelentette ki, a lord azonban ragaszkodik állítását.

Az angliai zsidó lapok most nyilatkozatra szólítják fel azokat a zsidó politikusokat, akik ebben a csunya afférban annak idején szerepet játszottak.

Hajszja a megszökött Erhardt kapitány után

A különítményvezér Magyarország felé vette útját. Letartóztatták a lipcsei fogház tisztviselőit

(Berlin, július 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Erhardt kapitány szokása a lipcsei fogházból lázas izgalomban tartja a fővárost. Hogy Erhardt, aki a szélső jobboldali reakció egyik legelszántabb képviselője és akit azért fogtak le, mert a német köztársaság ellen fegyveres erőt szervezett, hogy ez a veszedelmes fogoly lényes nappal megszökhetett, ezt a monarchista reakciónak olyan erejére magyarázzák, amely a köztársaság hatalmát is megintatni látszik.

Hónapok óta minden feltűnés nélkül a porosz politikai rendőrség és a titkos reakciós alakulatok között éles harc folyik. A rendőrségnek sikerült nagy munkával néhány hét leforgása alatt újabb

a legveszedelmesebb titkos szervezetek egész sorát leleplezni.

A házkutatások alkalmával talált iratokból kiderült, hogy ezek a szervezetek közös központ irányítása alatt állottak. A központ fészket azonban még nem tudták kideríteni, csak annyit tudnak, hogy nem Poroszországban székel.

Severing belügyminiszterhez közelálló körökből szerzett értesülések szerint egészen bizonyos, hogy

katonai körök a jobboldali radikálisokkal karöltve puccsot készítenek elő.

A titkos szervezetek vezetői érintkezést tartanak tenn a Reichswehr több tisztjével.

Egészen bizonyos, hogy Erhardt kapitány megszökötése alkalmával Reichswehr-tisztek működtek közre: Erhardtnek július 23-án az állam-bíróság előtt kellett volna felsznie a Kapp-puccsban való részvételéért. Ez elől azonban Erhardt megszökött. Tegnapelőtt délután 5 órakor a fogház-őről engedélyt kért, hogy cellájából lemehessen a fürdőbe. Egy fogháztisztviselő felügyelete mellett megfürdött, majd visszament cellájába. A cella előtt a tisztviselő elhagyta Erhardtot, aki alig néhány másodperc után arról panaszkodott a fogházőrnek, hogy lent hagyta ruháját a fürdőben. Kérte, engedje meg, hogy lemehessen érte. A hiszékeny fogházőr minden felügyelet nélkül elengedte Erhardtot, aki nyilván

tolvajkulcs segítségével kijutott az épületből.

Erhardt egy Svájc határán fekvő kis német városból származik. Már fiatal korában kelle-

gimnáziumban egy tanárt, aki megróttta, mert nem készült el a leckéjével, egyszerűen párbajra hívott ki.

A háborúban egy torpedóflottilla parancsnoka volt, ahol nagy szigorúságáról ismerték. Később a sokat említett matrózbrigádunk élére állott és a Kapp-puccsban élénk részt vett. Bajorországban és Keletporoszországban rendkívül ügyesen megszervezte a reakciók földalatti különítményeit és állandóan veszélyeztette a köztársaságot.

Rathenau meggyilkolásakor egy Bécsből keltezett levelet tett közzé, amelyben kijelentette, hogy szélsőjobboldali politikai programjából nem adott fel egy jottányit sem, azonban minden politikai gyilkosságnak ellensége. Később, amikor elfogták, kijelentette, hogy sokáig nem fog ülni börtönben, mert olyan elszánt hívei vannak, akik sokáig nem tűrhetik vezérük szabadságvesztését.

Erhardt Magyarországra szökött?

Lipcse, július 16. A kormány Erhardt kapitány kézrekerítőjének huszonötmillió márka jutalmat tűzött ki. A szökésben bűnös fogházi tisztviselőt és togházőrt letartóztatták, a fogház igazgatóját pedig állásából felüggesztették. Erhardt állítólag Magyarország felé szökött, ahol a Kapp-puccs több vezetője menedékhelyet élvez. Az egész rendőrség lázasan kutat a megszökött Erhardt után.

Véres üsszetűzés a rendőrség és kampóskeresztesek között

München, július 16. A nacionalisták tegnapi nagygyűlése után, amelyen Hittler mondott beszédet, komoly összeütközések voltak a rendőrség és a kampóskeresztesek között, akik a fekete zászlót a rendőrség felszólítása dacára nem akarták bevonnii. Az utcai harcok folyamán, amelyek több óra hosszat tartottak, számosan megsebesültek.

Valutát és Devizát
a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főter 29. Telefon 40 és 229

ZSIDÓ KÖZÉLET

A marosvásárhelyi zsidó iskolaakció

(Marosvásárhely, július 16. Az Uj Kelet munkatársától.) Az Uj Kelet beszámolt már arról a lelkes akcióról, mely a marosvásárhelyi zsidóság körében egy iskolaépület felépítésére magindult. A marosvásárhelyi zsidóság nevében Schwartz Antal hitközségi elnök most felhívással fordult a székelyföldi zsidósághoz. A felhívás megrázó erővel tárja fel gyermekeink iskoláztatásának págy problémáját és többek között a következőket mondja:

„Zsidó népiskolánk sorsa válságos helyzetbe került; a tanügyi hatóság a nevelési célokra teljességgel alkalmatlan iskolaépület bezárását helyezte kilátásba, ami az 54 éves intézet végpusztulását jelentené.

Ölberakott kezekkel nem szemlélhetjük továbbra is zsidó népiskolánk készülő összeomlását. Nem tehetjük ki magunkat annak, hogy saját gyermekeink később felelősségre vonjanak, hogy a zsidó iskolaügy legsúlyosabb napjaiban nem teljesítettük kötelességünket, hogy idegen iskolákba adtuk őket, ahol elszidótlanodtak, ahol vallásunk szabad gyakorlása elé a gyűlölet minden nap újabb és újabb gátakat emelt.

Történelmi napokat élünk újból. Gyermekeinknek az állami iskolákban csak a szombatán teszük lehetővé a tanulást. Ilyen drága árt mi nem fizetünk. Inkább elpusztulunk, de a szombatot, amelyet évezredek szenvedéseinek keresztül mentettünk át gyermekeink számára, nem adjuk oda. A jövő héten megkezdjük zsidó népiskolánk teljes újjáépítését, amivel egyidejűleg lerakjuk a zsidó középiskola alapját is.

Minden elmulasztott óra helyrehozhatatlan bünt jelent szent Tóránk, gyermekeink és az egész zsidó közösség ellen.”

Elmarad a keddi cserkészünnepély.

A kedd délutánra tervezett sómér-ünnepély elmarad. E helyett délután hat órakor a Tarbut udvarán bucsu lesz, melyre a sómér-csapatok vezetősége ezuton is meghívja a szülőket s a cserkészet támogatóit.

Zsidó szövetkezetek Beszarábiában.

A beszarábiai zsidó termelő- és fogyasztási szövetkezetek az év folyamán nyolc mezőgazdasági hitel-szövetkezetet létesítettek és nagymennyiségű Franciaországból importált szőlővenyigét és gyümölcsfaültetvényt osztottak szét tagjaik között.

Az Agudasz Jisrael világkonferenciája.

Az Agudasz Jisrael augusztus 16-án tartja meg világkonferenciáját Bécsben. Az Agudasz Jisrael nagyváradi csoportja is képviselteti magát a konferencián s a delegátusait vasárnap délután választotta meg. Ezzel kapcsolatosan Schlesinger Izrael aranyosmaróti főrabbi tartott előadást az Agudasz Jisrael céljairól.

Zsidó kézimunkakiállítás Temesváron.

A temesvári cionista konferenciával kapcsolatban a Keren Kajemeth le Jisrael (Zsidó Nemzeti Alap) Erdélyrészi Irodája nagyszabású zsidó kézimunka- és iparművészeti kiállítást rendez az Alap javára. Ez ügyben ma, július 17-én, d. u. fél 5 órakor fontos megbeszélés tart az Iroda Cal. Reg. Ferdinánd 48. sz. helyiségében, amelyre az előkészítő bizottság ezuton hívja meg a kolozsvári zsidó hölgyeket. Előadó Winkler Janka tanárnő.

A törökök intranzigensek

Lausanne, július 16. A tárgyalásokat még nem folytatják. A törökök továbbra is intranzigenseknek mutatkoznak a koncessziók kérdésében. Ugyálszik, hogy magatartásukat titkos amerikai pénzügyi befolyásra baziroszák.

A helyzet nem változott. Végleges szakításra aligha kerül sor, mert az angolok semmiesetre sem akarnak szakítani. A szövetségesek közös platformot állapítanak meg és oly jegyzéket fognak a törökökhöz intézni, amely lehetővé teszi a tárgyalások újrafelvételét.

A szövetségesek tegnap este ily értelemben jegyzéket is intéztek Izmed pasához és javasolták, hogy a helyzet tisztázására ma a szakértők folytassák a tanácskozást.

leier Ignác 100
áter, Gyarmati
100 úrméter,
Klein és Fried
Léb Testvérek
áter, Smilovits
200 úrméter,
Láposvölgyi Fa-
és Major 40
irea 15 vagon,
ktumról
gyűlés
el azt a han-
nemzeti párt
nk viseltetnek
nélkül. A mi
is csak egy le-
akban, mint a
szervezkedését
használni, hogy
a tovább foly-
csak gyűlések,
Meg kell ál-
gramunkról ti-
n informáltak
párt halad a
a nemzeti párt
dig Erdélyben
hogy a szept-
filetek bevoná-
aj ülészaka, az
október 15-ike
ormányváltozást
csak azzal szá-
távoznak, de
maradnak.
mfelügyelő le-
Tulbare György
tte felettes ható-
ségéről lemond.
okolta meg, de
NGORÁT
és tekintse
me g a
ÉTI
FARS. butortermelt
rak!
olnár
inaud 6. sz.
37 L-től
45 L-től
nok,
tt
villanykörte
kapható

„Ilyen szenvedéseket még nem jegyezték fel a történelem”

Mit tartalmaz az új angol válaszcikk. A duisburgi munkások megható kérvénye (London, július 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Baldwin nagy beszéde után az európai közvélemény érdeklődése az új angol válaszcikk felé irányul. Párisban jól tudják, hogy az angol kormány belefáradt már a természetlen vitákba s bár minden áron meg akarja óvni az antant egységét, a közeli napokban mégis alternatíva elé állítja Poincarét: vagy tegye magáévá Németországhoz intézendő javaslatát, vagy vállalja az izoláltság minden ódiumát. Beavatott körök szerint a Berlinbe küldendő angol válaszcikk főbb pontjai a következők lesznek:

1. Nemzetközi szakértői bizottság kiküldése Németország teljesítőképességének megállapítására.
2. Egy másik bizottság azonnali kiküldése, amely a német pénzügyeket ellenőrizzé és megreformálja a márkavalutát.
3. Németország szüntesse meg a passzív ellenállást, amely esetben a szövetségesek kötelezik magukat a Ruhr-területet megállapított időn belül kiüríteni.

A jegyzéket Curzon lord külügyminiszter készítette el. Párisban tegnap minisztertanács volt, amelyen arról kellett döntenie, utasítsa-e vissza Franciaország az angol nyilatkozatban kifejezésre jutott felfogást, vagy várja be az angol tervezet megérkezését s azután vizsgálja meg lehetséges-e közösen válaszolni Németországnak. A minisztertanács úgy határozott, hogy bevárja az angol jegyzéket és igyekezni fog a közös eljárás útjait egyengetni. A párisi lapok a határozatot nagy örömmel fogadták.

Amerika rezervált

Legutóbb jelentettük, hogy az amerikai kormány állítólag megelégedését fejezte ki

— Autóbaleset a cirkuszban. Budapestről jelentik: Könnyen végzetessé válható baleset történt tegnap este a Fővárosi Cirkuszban, ahol most esténként mint a műsor slagerét, két repülőautó versenyét mutatják be. Az izgalmas mutatványt, amely Noiset francia artista találmánya, egy kék és egy piros autóval hatják végre. Előbbiben egy férfi, utóbbiban egy nő ül. A meredek pálya, amelyen az autók egymás mellett lerohangnak, a végén felfelé ível, hirtelen megszakad és csak néhány méterrel odább, a cirkusz túloldalán folytatódik. Az autók különbözőképpen vannak sulyozva, minek következtében a kék autó a pálya felső felét elhagyva nagyobbat ugrik, míg a másik simán megy tovább s így az autók a levegőben helyet cserélve érnek a célhoz. Tegnap este is simán ment a levegőben a produkció, a piros autó azonban valahogy érintette a kék autó kerekét, ami a kiszámított repülési egyensúlyban zavart okozott, mire a kék megfordult a levegőben, de nem a földre, hanem a folytatódó pályára zuhant és utasát maga alá temette. A cirkusz közönsége még fel sem ocsudott ijedségéből, amikor a személyzet, a mentők és az ügyeletes rendőrtisztviselő a baleset színhelyére rohantak és az autó alól kihajtották Mr. Gregort, a kék autó utasát, akinek esodálatosképen semmi baja sem történt.

— Harding elnök esküvői között. Párisból jelentik: Washingtoni lapjelentések szerint Harding elnök családjával az alaskai Ketchikinbe érkezett. Az amerikai kontinens északnyugati részét elfoglaló Alaskai tudvaleg az északamerikai Egyesült-Államok szuverénitása alatt áll. Alaskának közvetlen területi összefüggésben az Unióval, amelytől Kanada választja el. Az Egyesült-Államok 1867-ben 7,200,000 dollárért vették meg Oroszországtól Alaskát, amelynek arany- és szénbőségénél fogva egyre fokozódik a jelentősége Amerikára nézve. A fehér emberek Alaskába özönlése is egyre fokozódik és ez nem igen válik a benszülött lakosság előnyére. Egyre szaporodnak azok a hírek, amelyek arról számolnak be, hogy az azelőtt oly békés és tisztességtudó eszkimó között európai „erkölcsök” kezdenek pusztítani. A fehér emberrel megjelent a végzetes alkohol is az eszkimók országában.

* Egészségét biztosítja, ha Brázay sóborszeszt használ. Kapható mindenütt.

Baldwin beszéde felett és azzal minden tekintetben egyetért. A Reuter-ügynökség ezzel szemben ma azt jelenti, hogy az amerikai kormány hivatalos nyilatkozatot tett közö, amelyben megállapítja, hogy a német jegyzékre adandó angol válasz ügyében nem volt előzetesen értesítés, illetve nem kérték ki a véleményét. Az amerikai hivatalos körök Baldwin nyilatkozata felől rezerváltan nyilatkoznak. Viszont csalódást sem okozott Washingtonban a nyilatkozat.

Ujabb halálos ítéletek

Duisburg, július 16. A duisburgi munkásszervezet a következő kérvényt intézte Chartier belga tábornokhoz, a megszálló csapatok parancsnokához:

„Kérve kérjük Tábornok urat, szüntesse meg szörnyű szenvedéseinket, mert összeroskadunk a fáradtságtól és a gyaloglástól. Hazulról órákon át gyalogolnunk kell, amikor a bányákba igyekszünk, mert szünetel a közlekedés. Belebetegetszünk mindannyian, mert a legnagyobb hőségben sem nyithatjuk ki éjjel ablakainkat. Nagyon sokan elpusztultak már közülünk, gyermekek, aggok és vajdudó anyák, mert éjnek idején még az orvosnak sem szabad közlekednie az utcákon és nem jöhet segítségét nyújtani a betegeknek. Ilyen szenvedéseket, Tábornok ur, még nem jegyezték fel a történelem.”

A duisburgi munkások kérvénye egész Németországban nagy megdöbbenést keltett. A francia megszálló hatóságok azonban tovább folytatják erőszakpolitikájukat. Az acheni francia haditörvényszék tegnap halálraítélte Keller grófot, valamint Reigender és Schult nevű letartóztatott németeket.

A mai valutapiac

Zürichben stabil, Párisban esett a lej. A német márká gyengülése. Szilárdul a magyar korona. A francia frank esése

(Kolozsvár, július 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a mai zürichi nyitásnál és zárlatnál változatlanul 3 volt. A párisi tőzsdén azonban a legutóbbi 880-ról 875-re gyengült. A lej párisi esése következtében az összes nyugati devizák megdrágultak.

A német márká Zürichben a nyitásnál és zárlatnál 25 volt. Ennek ellenére a berlini tőzsdén a külföldi értékek állandóan emelkednek. Belföldön nagy a kínálat, ami az árfolyamát állandóan gyengíti.

A magyar korona a legutóbbi 625-ös zürichi árfolyamról 650-re szilárdult a mai nyitásnál. A zárlatnál is megtartotta ezt a javuló irányzatát. A belföldi pénzpiacra a kereslet fokozatosan emelkedik.

A francia frank a mai zürichi nyitásnál 3380-ra esett, aminek következtében a párisi tőzsdén értékelkedések vannak. A franknak az esése is elősegíti a külföldi devizák drágulását a belföldi pénzpiacra.

Irányzat: Lejben, francia frankban ingadozás, német márkában gyengülés.

Július 16-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4500—4700 külföldi magyar koronát,
7400—7500 belföldi magyar koronát,
870—871 francia frankot,
293—294 svájci frankot,
051—051¼ dollárt,
1181—1182 olasz lírát,
108000—109000 német márkát,
36000—36200 osztrák koronát,
1698—1700 cseh koronát,
01100—01105 font sterlinget.

Valutapiac július 16-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1148, London 900, Newyork 197½, Róma 850, Zürich 3425, Prága 598, Bécs 2825, Budapest 220, Berlin 9¾.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730—740, Márka 13—15, Léva 175—200, török líra 115—130, font sterling 905—910, francia frank 1240—1250, svájci frank 35—36, líra 880—890, drachma 500—525, dinár 220—230, dollár

205—210, lengyel márká 24—25, osztrák korona 22½—30½, magyar korona 160—170, cseh korona 590—600.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 25—25, Newyork 577—57800, London 2630—2640, Páris 3380—3380, Milano 2465—2465, Prága 1720—1715, Budapest 650—650, Belgrád 620—620, Bukarest 300—300, Varsó 48—48, Bécs 80—80¾, Bécs lebélyegzett 81¼.

Páris. Nyitás: London 7855, Newyork 1705½, Berlin 7½, Róma 7290, Prága 5110, Bukarest 875, Zürich 298½, Bécs —, Varsó —.

Berlin. Zárlat: Róma 8375, London 900000, Newyork 195600, Páris 14600, Zürich 34200, Bécs 276, Prága 5875, Budapest 2250, Amsterdam —, Brüsszel —.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 3337—3457, lej 44—48, fontsterling 39000—40200, márká 490—570, olasz líra 381—385, francia frank 500—520, szokol 25500—26700, svájci frank 1480—1540, oszt. korona 1195—1295, dinár 9200—9500, dollár 8400—8750, lengyel márká 710—790.

Ma hirdetik ki az ítéletet a Maderspach-ügyben

Hétfőn szünetelt a tárgyalás

(Nagyszében, július 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénteken délelőtt kezdte meg a nagyszébeni hetedik hadtest habírosága a kétszer elhalasztott Maderspach-ügy tárgyalását Visna ezredes elnökele alatt. A bíróság esküdtétele után az ajtóban álló szuronyos őrsorban beszéltja Maderspach János, dr. lovag Riebl Ármán, Martina Hubert, özvegy Maderspach Viktorné, dr. Deutsch Miksa, Veress Béla, Szabó József, Varga Domokos, dr. Horváth Miklós, Bálint József, Gálfi Lőrinc, Girkó Péter és Girkó Péterné vádlottakat. A nevek elhangzásakor az őrs jelenti, hogy Maderspach Victor átszökött Magyarországra, Girkó Péterné pedig öngyilkos lett a börtönben. A tanúk közül is sokan hiányoznak.

Paladi ügyészfőhadnagy felolvassa a hosszú vádiratot, mely szerint Maderspach Victor, Maderspach János és dr. Riebl Ármán államellenes összeesküvést szöttek. Az ellenük lefolytatott nyomozás során Balla György detektív megállapította, hogy Maderspachék állandó összeköttetésben voltak a debreceni kémirodával. Balla 1921 májusában járt Maderspachék petrozsényi kastélyában Mundruc kolozsvári detektívvél, akiről azt hitték, hogy a magyarországi kémosztály embere s pénzt és kompromittáló leveleket adott át neki. A magukat leleplező detektívek le akarták tartóztatni Maderspachékat, akik tüzharcba keveredtek a sziguranca embereivel. A dulakodásban Maderspach János megsebesült, Viktor pedig, miután Mundrucot megmérgezte, eltűnt. A vádirat szerint Maderspachék tárgyalást folytattak Lerch Albert és Balla detektívekkel a kolozsi alagút és több vasúti hid felrobbantásáról, Gálfi Lőrinc kolozsvári teológiai tanár pedig egy angol tiszt segítségével kémkedett Magyarországra. Ghiurghiu detektív gránátokat és dinamitot talált a Maderspach-kastélyban.

Osváld Teodoranu jasi védőügyvéd hosszú beszédben sorra cáfolja a vád pontjait és Anton Filotti, dr. Fojka György, dr. Maxim ügyvédekkel együtt kérte a per megszüntetését, de a bíróság elutasította a pergáló kifogásokat és szombaton reggel megkezdte a vádlottak kihallgatását. Riebl dr. és Maderspach János elmondották letartóztatásuk történetét és tagadták az ellenük emelt vádakot. A kompromittáló levelekről kiderült, hogy csak másolatai a nemlétező eredetieknek. Florea tanu, akire a vád egyrészt felépítették, visszavonta kényszer alatt tett eddigi vallomását, a koronatanuként szereplő Balla detektív pedig egyáltalán nem emlékezett az általa megírt jegyzőkönyvekben felsorolt adatokra. A bíróság ekkor a tárgyalást hétfő délelőtre halasztotta. Hétfőn reggel a bíróság megjelent a tárgyalóteremben. Az elnök bejelentette, hogy a tanukihallgatások betejedtek és a tárgyalás folytatását kedd reggelig felfüggesztette. Az ítéletet valószínűleg már kedd este kihirdetik.

* Bürger-gyárak Tg.-Műres vegyészeti osztálya szállít minden mennyiségben terpentint és ásványolajmentes carbolineumot.

Az Uj Kelet az egyetlen napilapja. Az Uj Kelet cikkeinek jelölésével engedélyezett árák: Egy félévre 320 lel. Felelős szerkesztő: M.

— Az új megye prefektusa adott dekrét-lege Kolozsvár város tagjait. A pénzügy zett tagjai dr. Tó egyetemi tanár, M sági akadémiai igaz kedelmi akadémia és Ratiu Domoko J. felsőkereskedelm Antal.

— Megkezd lozsváron. Az usz sának értelmében d ter e héten megkez tását. A maximális ziója kerül sorra. A a mult héten tanul szerdán megint kim gármester kijelentet megállapításánál a minthogy annak er soknak kedvezne. A próbavágás utján n respektálni s így n héten nem lesz has

— Morris F ideérkezett newy sitásokban számol metéséről. Mintegy vándorolt a Vor zsidó munkás kö A gyászszertartás A sírnál beszéd vegye is.

— Somogyi dik. Nagyváradról Színház tagja ma a Bukarestben időző siker, miniszter m döntött, concesszió kezünkben, szerve László a távirat vé színészegyesület vá A váradi színház e Pintér Bóskét és H vendégszerelő Som

— Huszár jánról jelentik: C alkalmával Huszár mondott a zsidók a zsidók között tisztességes zsidó ha az országnak Fel kell hagyni másrészt az elfog tette, hogy Magy egyszer proletárd

— Kun Bé pestről jelentik: azt a szenzációs összeesküvése mi Kun Béla Román Kun Bélát már

— Béli nőke. Vasárnap Edrélyi Magyar E gyűlésen, amely folyt le, Sárkány Jósika Sámuel bá tait. Az elnöki me selő beszámolót t ről. Bocsaney L referátuma után Béli Kálmánt je a közgyűlés egyh díszelnökül gróf lasztották meg, helyeit Pusztai E Márton tagokkal

Közgazdaság

Tíz pontot esett a lej Zürichben. A lej a zürichi utótőzsdén 300-ról 290-re esett. Ezzel szemben Párisban a 875-ös nyitáskor a zárlatnál 885-re javult. A párisi javulás azonban csak látszólagos, mert a zürichi utótőzsdén a francia frank 3380-ról 3360-ra esett. Végeredményben tehát a lej a párisi javulás ellenére is esett a nemzetközi relációkban.

Román-Magyar bank? Prágából írják: A „Prager Presse” bukaresti jelentése szerint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókjának vezetésével Román-Magyar bankot terveznek Bukarestben. A szükséges tőke legnagyobb részét Romániában szereznek.

A szlovénzkói és ruszinszkói pénzügyi évi közgyűlése. Kassáról írják: Vasárnap tolyt le a Tátrában a szlovénzkói és ruszinszkói pénzügyi évi közgyűlése, ahol minden nagyobb hitelintézet képviseltette magát. A közgyűlést Wimmer Adolf elnök távollétében Schmiedt Imre ügyvezető alelnök vezette, aki megnyitó beszédében Rasin volt pénzügyminiszter érdemeit méltatta. A titkári jelentés, zárszámadás és költségvetés elfogadása után Deák Gyulának, a Kassai Takarékpénztár vezérigazgatójának indítványára újabb három évre megválasztották az egyesület eddigi vezetését.

Megszűntek a régi maximális árak. A „Monitorul Oficial” legújabb száma közli, hogy a spekulatörvény értelmében július 17-én, vagyis egy hónappal a törvény kihirdetése után, megszűntek a régi maximális árak. Az új ármegállapítások azon bizottságok útján eszközlendők, amelyek a törvényben pontosan megvannak határozva.

A félszázalékos export-import illeték. A hivatalos lap mai száma közli a félszázalékos export és importilletékről szóló végrehajtási utasítást. Az utasítás taxatív felsorolja a különböző cikkeket, amelyeknek értéke után fizetni kell ezeket az illetékeket.

Csehszlovákia a román moratóriumról. A „Tribuna” jelenti Párisból: A csehszlovák delegáció a francia kereskedelmi szerződésről folytatott tárgyalásai során a francia kormánnyal a román moratóriumról is tanácskozott. Ráműtattak arra, hogy ebben az ügyben szükség lesz a többi károsodó államokkal meg egyeztetést létesíteni és azt javasolták, hogy a kormányok támogassák a kiviteli kereskedelemnek lépéseit a vagyon lefoglalása ellen. A francia iparnak az az indítványát, hogy a romániai bankok és vállalatok ellen mondják ki a bojkottot, megfontolás tárgyává teszik. A prágai kereskedelmi és iparkamara egyébként az érdekelt hitelezőket július 18-ikára értekezletre hívta egybe.

A Tisza szabályozása Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A szerb földművelésügyi miniszterium a Tisza szabályozási munkálataira 487.000 dinárt vett fel. A Tisza szabályozását különösen azokon a pontokon akarják kezdeni, ahol a tavaszi áradások alkalmával katasztrófális károkat kellett a lakosságnak szenvednie. A legveszedelmesebb pont a bánási Rudolfsánád melletti szakasz, ahol az árvíz elszakította a töltéseket és több ezer hold szántóföldet vízzel borította el.

Nem emelik fel a hivatalos bankkamatlábát Németországban. Megirtuk, hogy a német birodalmi bank direktórium a egyik választmányi ülésén a hivatalos bankkamatláb felemelését javasolta. Az egyre fokozódó hitelügyek korlátozása céljából 18-ról 25 százalékra akarták felemelni a bankkamatlábát, már csak ezért is, mert a nyílt pénzügyi piacon a kamatláb április óta megduplázódott. A bankok, a nagykereskedelem és a megőrző gazdaság képviselői a felemelés ellen foglaltak állást és a szavazáskor csak egy pro-szavazat adódott, úgy hogy a bankdirektórium kénytelen volt javaslatát visszavonni.

SPORT

Haggibbor—Egyetértés 2:0 (1:0)

A Haggibbor csapata vasárnap Nagyváradon játszott az Egyetértés kiváló csapatával. A Haggibbor nem sok eséllyel indult a küzdelemben, mert — amint megirtuk — a fegyelmi bizottság lehetetlen határozata folytán két kiváló játékosát, Polákot és Rosenberget nélkülözni volt kénytelen. A csapat azonban, éppen ennek tudatában, óriási lelkesedéssel fektült a küzdelemben és a tavaszi szezonban a legszebb játékát produkálta. A csapat nagy technikája mellé párosult nagy lelkesedés meghozta gyümölcsét és Nagyvárad bajnokcsapatát mindkét félidőben kapujához szegezve, szinte lelépte. A lokalpatrióta nagyváradai publikum megmögülő lelkes tapsviharral honorálta a Haggibbor akciót, mely a futballjáték minden szépségét tárta a nézők szeme elé. A Haggibborra nézve nagyfontosságú volt ez a mérkőzés, mert a csapat egyéves veretlenségét kellett megőriznie — igen kedvezőtlen auspiciumok mellett.

A játék lefolyása a következő volt: Óriási hőségben 6 óra 15 perckor vette kezdetét a mérkőzés. A Haggibbor azonnal támadásba kezd, a belső csatárok szebbnél-szebb akciókat formás lövésekkel fejezik be, az Egyetértés igen nehezen kap lábra, de a Micsinai által vezetett E támadásokat a H védelme már csírájában elfojtja. A H csatársorának jobboldala veszélyesebb támadások egész sorát vezet az Egyetértés kapuja ellen, aminek a 24-ik percében már pozitív eredménye van. Fahn ügyes leadásából Bornsteinhoz kerül a labda, aki az ellenfél háttérját kicselezve, 25 méterről csodaszép lövéssel megszerzi a Haggibbor első gólját. A gyönyörű gólt a nagyváradai publikum percekig tartó tapsviharral honorálta. A gól után még nagyobb lelkesedéssel játszik és csak a szerencse menti meg az Egyetértés hálóját az újabb góltól. Az Egyetértés csapata, mely a játék első percében kissé elbizakodottan játszott, fejét vesztve védekezik, rendszertelen támadásai már a half-sornál akadnak meg, amely ismételt támadásba dobja a csatársorát. Az első félóra óriási irama azonban a nagy hőségben kissé alábbhagy és a félidő utolsó perceiben a Haggibbor támadásait az Egyetértésnek sikerül gól nélkül meguszni.

Második félidő. Ujrakezdés után a feltrissult H csapat újult erővel fekszik a küzdelemben és most már valósággal ostrom alá veszi az E kapuját. Az ügyesen előkészített támadásokat, melyeket a két szélső vezet, jó beadások után a belső fejeznek be hatalmas lövésekkel. A 16-ik percében Mózes lefutja az Egyetértés védelmét, pontos centerézését Bornstein a két háttértől zavartatva is, rendeltetési helyére juttatja. Az Egyetértés a gól után frappirozva a Haggibbor lendületes játékától, feladja minden reményét a győzelemre és csak arra törekszik, hogy kapuját a további góloktól megőrizze. A játék további részében a nagyszerű kombinációkból több gólhelyzet kínálkozik, de a nagy hőségtől kimerült csatárok már nem rendelkeznek a gól eléréséhez szükséges energiával, amihez hozzájárul az időközben megsérült Fahn harcceptelensége is.

A játékosokról csak a legteljesebb elismerés hangján emlékezhetünk meg. Az a határtalan lelkesedés, amivel két kiváló játékosársuk hiányát pótolták minden dicsegetet megérdemel. A csapatnak nem volt egyetlen gyenge pontja, vállvetve küzdöttek a győzelem eléréséért, amit sikerült is kivívniuk. Rosenfeld kevés dolgát jól végezte. A Lázárovits—Reményi háttérpár várakozáson felül oldotta meg feladatát. Lázárovits biztos, nyugodt játéka, nagyszerű közbelépései igen nagy hasznára volt a csapatnak. Nem várt kitűnő játékot produkált Reményi, a neki szokatlan balhátvéd posztján. Mindig a helyén volt, igen ügyesen helyezkedett és különösen közelharcokban mutatkozott biztossá. Felszabadító rugásai tértőlölők voltak. Jakobi, Braun, Virág fedezetsor ugy a

védelemben, mint a támadásban elsőrangú produkt és nagy részük van a pompás győzelem kivívásában. A csatársor kimagaslóan legjobb embere Bornstein volt. Az első félidőben lött góljához hasonló váradi pályán még nem láttak. Nagy érdeme, hogy ezáltal nagy súlyt helyezett az őssz-játéka is és végig, nála szokatlan, lelkesedéssel játszott. Mellette Fahn jó játéka emelkedett ki, aki rendkívül gyorsaságával, ötletes játékával sokszor ragadta magát az egész csatársort. Mózesnek nagyszerűen konveniólt a jobbszélső posztja, gyors lefutásait pontos centerézésekkel fejezte be. A második gól elérésében az oroszlánrész őt illeti meg. Az ifjúsági Moskovitz kevés tróninge dacára jól illeszkedett bele a csatársorba, amelynek kellő tréning után egyik hasznos tagja lesz. Nyul sok veszélyes támadást vezetett és igen ügyesen centerezett és — ami nála szokatlan — igen sokszor és veszélyesen lött a kapura is.

Az Egyetértés csapata eleinte a tartalékokat Haggibborra könnyen vette, később pedig teljesen megzavarva a Haggibbor kitűnő játékától, már nem tudott veszélyes ellenfél lenni és kénytelen volt a győzelmet átengedni a nála feltétlenül jobb Haggibbornak. Legjobb emberei: Varga kapus, Seres jobbhatvéd, Monus, Franz és Micsinai voltak.

Strasser bíró fényesen oldotta meg feladatát és hozzáértésével nagyban hozzájárult a mérkőzés sima és fair lefolyásához.

Haggibbor I-b—Bánffyhyunyadi Munkás 10:0. Bánffyhyunyadi a Haggibbor kombinált csapata 10:0 arányban győzte le az ottani HMÍOK csapatát. Bánffyhyunyadi közönsége lelkesen ünnepelte a győztes csapatot, mely szép iskolajátékot produkálva Farkas (3), Rimóczy (3), Feuermann (2), Katz (2) révén érte el góljait.

Arad. AAC—Makkabea 6:1 (2:1). A Makkabea hat tartalékkal játszott s ez magyarázza vereségét. Az Makkabea gólját Krausz ragta.

AMTE—TAC 5:2 (2:2). Petrozsény. Zsilvölgy—Arad válogatott 2:1 (1:0). Minapi győzelmüket megismételve bebizonyították a zsilvölgyiek annak realis voltát.

Brassó. Brásóvia—Ivria 3:0 (1:0). Temesváron felütést keltő vereséget szenvedett a NAC csapata 7:3 (2:1) arányban a Kinizsítől. A NAC vereségét Jakab kapus teljesen gyenge védelmének köszönheti. A Kinizsi góllövői Matek, Zemler, Frech I. és II., Tänzer, míg a NAC góljait Rónai és Kubicek lötték.

Temesvári MTE—KKASE 4:2 (1:1). A temesvári csapat megérdemelten győzött a Mannt és Geröt nélkülsz KKASE ellen.

* Strandruhák, dresszek, cipők és sapkák gyönyörű kivitelben kaphatók Sugár & Co, sport-ruházában Cluj, Calea Victoriei 5. Téniszcipőkben és felszerelésekben nagy választék.

Legolcsóbban
fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógymár
Cluj, G. Reg. Ferd. 133

1333

Eredeti gyári
árak!Eredeti gyári
árak!

„HELIOS”
kötött-szövött árúgyár lerakata
Cluj, Piața Unirii
(Főter)
7.

Óriási választék kötött és szövött
árúgyárakban, harisnyák és keztükben!

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközlők

SZINHÁ

Szeptember Habima koncess
Az erdélyi zsidó rendezése már szé kultuszminisztériu meghosszabbította sulat koncessziójá

Pályáz

Nyilvános ele hirdetünk 3. tanit ezernegyszáz lej. államnyelvet szóba héber tudással is maga tartozik la szigoru vallásos el ládi állapotot igazo felszerelt pályázato izr. iskolaszék, Stra dendük.

Cluj, 1923 ju

290—1923. ikt. szám

Pályáz

A kassai izraeli piomához egy kitűnő bűdek, kőre és möh éven alóli életkoru zés szerint, de legal korona és a szokás Eddigi működést, é okmányokkal és hat bölösszal felszerelt ség irodájához (Kor be. Utiköltségek cs vottaknak térítetue Kassa, 1923 ju

Telefon
2—14

VADÁ

vizvezeték-, ca
tás berend
Universi
Műhe
(vo

Villamos vasal
Tungfram-féle
szereleési anya

GÁDIÉS

fényképészeti m
Cluj-Kolozsvár, s
(v. Bartha Mikló

Irodab
Kopene
Cluj, H

MŰTARG
ÉKSZER
RÉGISÉ

Csecsemő
kekideális

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Szeptemberig meghosszabbították a Habima koncesszióját. Bukarestből jelentik: Az erdélyi zsidó színház ügyének végleges rendezése már szeptember előtt megtörténik. A kultuszminisztérium most szeptember elsejéig meghosszabbította a Stramer-féle Habima-színház koncesszióját.

Pályázati hirdetés

Nyilvános elemi iskolánk számára pályázatot hirdetünk 3. tanítói állásra. Kezdfizetés havi kétezernegyszáz lej. Pályázhatnak olyanok, akik az államnyelvet szóban és írásban bírják és elegendő héber tudással is rendelkeznek. A megválasztott maga tartozik lakásról gondoskodni. Képesítést, szigorú vallásos előéletet, eddigi működést és családi állapotot igazoló okmányok hiteles másolataival felszerelt pályázatok folyó hó 30-ig a cluj-i orth. izr. iskolaszék, Strada Dubalarilor No. 1. címre küldendők.

Cluj, 1923 július hó 16-án.

Az iskolaszék

1920-1923. ikt. szám.

Pályázati hirdetés

A kassai izraelita anyanyelvközség Statusquo templomához egy kitűnő előmádkozót, aki egyuttal sóchet, bédék, kóré és móhel. Keresetük. A állásra csakis 35 éven alóli életkorúak pályázhatnak. Fizetés megegyezés szerint, de legalább évi 16.000 (tizenhatezer) cseh korona és a szokásos mellékjuttalmak (sechita stb.). Eddigi működést, életkort és családi állapotot igazoló okmányokkal és három orth. rabbi által kiállított kabósszal felszerelt kérvények az izraelita anyanyelvközség irodájához (Kosice, Frangepán-u. 17.) küldendők be. Utiköltségek csak a próbalelőmádkozásra megítvottaknak térítettek meg.

Kassa, 1923 július 6.

A hitk. előjáróság

Telefon 2-14

Telefon 3-84

VADÁSZ & COMP.

vízvezeték-, csatornázás- és villamosvilágítás berendezési vállalat. Üzlet: Str. Universitatii (v. Egyetem-u.) 2
Műhely: Str. Baba Novac (v. Bethlen-utca) 11. szám alatt

Villamos vasalók, főzőedények, csillárok, Tungram-féle izzólámpák, mindennemű szerelési anyagok állandó nagy raktára.

GÁDIÉS TÁRSA

fényképezési műtermek
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna (v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék, gyermekfelvételek, nagytűk

Irodaberendezések

Kopenetz gépzemű asztalosműhelyben olcsón szerelhetők be

Cluj, Honvéd-utca 92

MŰTÁRGYAK
ÉKSZEREK
RÉGISEGEK

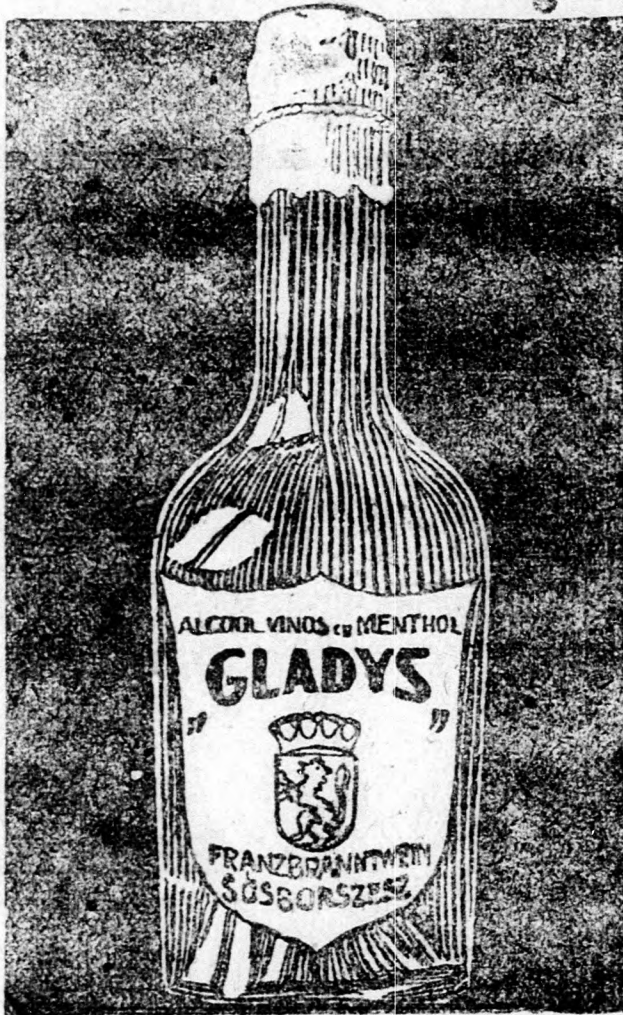
Sternberg Oradea-Mare

LAKBERENDEZÉSEK
ZONGORÁK
SZÓNYEGEK

Csecsemők, kisgyermek-
kedvelő ápolószere a **Höfer-féle gyermek hintőpor** és Höfer-félegyermek-oróm!

Tisztít, frissít, felüdít,
Szeplőt tüntet, bőrt puhít
Az arcbőrt megfehéríti
Kaiser-Borax
a valódi.

1495

Utolérhetetlen
de mégis kapható
a „Gladys” sósorszesz

Gyártja
Herczeg Géza vegyészeti gyára
Cluj Lloyd

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Központi Télikert Bar

17-én kedden este nyílik meg ismét teljesen újalakítva, szenzációs műsorral.
Belépődíj nincs.
Kezdete este fél 10 órakor

Agyag és Vegyipari Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontzsirt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz és vizes hualást, nyers és olvasztott fagygyut

Telefon 31. **Ládagyár** Flóruzet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits fakoreskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauti (v. Kajántól-ut) 1 szám

ABBAZIA

TENGERI FÜRDŐHELY

Élsőrangú szállodák, szaunatóriumok és penziók
Mérésékelt árak: Napi ellátás szoba és penzió 25-45 lirág. Kitűnő összeköttetés. Halóközi. Simplon. Indulás délután 5 órakor. Érkezés Abbazia Mattulia állomás reggel fél 10 órakor.

Sporttelepek

Levarda. Tennis pályák. Szabad tengeri fürdők novemberig. Hajókirándulások Velencébe, Anconába

Prospektust és felvilágosítást ad: FORRAI MIHÁLY, BÁNÁT-IRODA, TEMESVÁR

Vas- és faipari szerszámgépeket

és szerszámokat, benzin elektromotorokat és dynamókat, gépszijákat, olajokat, gőz-, víz- és gázarmaturákat, gázcsöveket és gázcsőidomdarabokat (fiting), szivattyukat, továbbá műszaki és elektrotechnikai cikkek a legszakoskerűbben és legjobb minőségben szállítja. 1644

TECHNIKA R.T. Targu-Mures

Sürgönyeim: Technica. Telefon 3-36

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden méretben és
Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot

an Cluj

) 2. sz.

postánaszközlök

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyszeri közlés: 10 szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 15 szöveg — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át. Védjék a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 ban! bélyegköltésig fizetendő.

Fiatal, kereskedelmi iskolai végzettséggel rendelkező tisztviselő, teljes német és magyar, lehetőleg román nyelvismerettel, nagyobb erdélyi textilvállalathoz azonnali belépésre kerestetik. — Részletes ajánlatok fényképpel, az eddigi működés és fizetési igény megjelölésével „Textilvállalat” jelige alatt ezen lap kiadóhivatalába intézendők. 5873

Gyógy-növényeket

kőrishogarat és anyarozst vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2. 1662

Perfekt magyar-német gyors- és gépirónó keresetlik, esetleg melléklógalkozásként csak délutánra vagy órákra. — Ajánlatok „Perfekt” jeligére a kiadóba kéretnek. 5875

Diófa ebédlőszekrény, masszív teljesen jókarban eladó. Str. Maniu 40. földszint 1. alatt. 5878

Nagy Matild iparművész elvállalja tóraöltönyök, tórafüggönyök, diványpárnák estélyi ruhák és estélyi cipőknek, egyesületi zászlóknak, retikulóknak arannyal v. eelyenimel való műhímzését és tervezését Str. Tunarilor (Zápolya-u.) 17/a alatt. 5879

Urleány jobb ortodox családnál teljes ellátást és lakást keres. Német tanítást vállal, választ „Otthon” jeligére Lloyd Expresshez, Szentegyház-utca 4. 5901

Érettségizett fiatal-ember állást keres, ahol a szombatot megtarthatja. Cim: Grünfeld, Timisoara, Eötvös-u. 16. 5889

Elsőrangú faszenet nagyobb mennyiségben szállít Turner Jakab tűzifa-és széntermelő, Zalaú. 5890

Lusztig és Nussbächer
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Név-Jegyeket,
születési, elfjegyzési, esküvői kártyákat és mindenféle mulatsági meghívókat legszebb kivitelben készíti a Kadima-nyomda Cluj

Szakképzett bőrkerekedősegéd, ki románul, magyarul és németül beszél, a bocskorvágást érti, alkalmazást talál Herz Henrik bőrkerekedésében, Petroseni. 5892

Füladó egy használt, kiogástalan állapotban levő írógép. Egy Fréma másológép. Egy asztali telefon és egy amerikai iróasztal. Értkekezhetni az Ipar és Kereskedelmi Bank R.T.-nél, Strada Regina Maria 49. 5893

Ferfikonfektie és divatszakraiban jartas segede: keres azonnaira Grünberger Geza Caransebes. 5894

Üvegkereskedősegéd, aki egyszerűs mind jó üvegező és képkerekedő, román és német nyelvismerettel, azonnali belépésre jelentkeznek Gál Béla üvegüzletébe, Déván. 5895

Malomjártat 36" sáros-pataki kővel, szíjhajtásra, alig használt, a kőpadra még két kőjártat ter. — 22.000 lejért eladó. Beck Testvérek, Valeriu Mihai (Ermihályfalva) 5897

Gép- és gycsírónó kerestetik. Cim a kiadóban. 5898

Eladó házastelek, három szoba, két konyha. Szoba-konyha átadó. Str. Aron 3. 5899

„Remington” írógép használható állapotban 6000 lejért eladó. Alkunnics. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Jókarban levő írógépet keresünk, lehetőleg román klaviatúrával. 5891

Longines 7 nagydíj
Elegáns és pontos!

HALÁ DE COLONIALÁ FÜSZERCSARNOK
CLUJ-KOLOZSVÁR, Stb. Londrei (Hosszu-u.) 1.

14-76 Telefon interurban

1000 RON

Befőző pergamentpapir 1 kg. .... 115.—
Spárga 2/6 ..... 130.—
Junó-kékviz fac. tzt. .... 85.—

TÖRÖK KÁVÉ 1 kg. 10.—

Angro árak!

RAHAT PRIMA 1 kg. 40.—

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid-, nárnbergi-, diszmű- és játékáru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK
TÁRGU-MUREŞ—MAROSVÁSÁRHELY
Telefon interurban 200
Eladás csak viszonteladóknak!

Ha eredményt akar elérni, hirdessen az „UJ KELET”-ben!!

Uj rövidáru üzlet! **Uj rövidáru üzlet!**

Husz év óta fennálló miderkésztő üzletemet rövid- és divatáruval kibővítettem 1543

Rosenzweig E. párisi mellfűző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

AUTOMOBILOK!!

Bővebbet EMIL BLAGA Cluj

Benzint és gumit **sporolhatnak megkímélve egyuttal a gépet is!**

Engros 133

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

lámpaárúk bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL
CLUJ, Prapa M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Endetall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. L. Pop (Brassai-utca)

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — Zs. N. Sz. —

A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek zendők. Kéziratok adunk vissza

Cluj-Kolozsvár

Az az

Mindazon elberi kedélyeket iztuzmus a legeszteljenben, nem gyökideálok felé, amavákhöz tartozik, a teremnek.

Hogy milyen szemitzmus, már hogy majdnem kizhong, akik zsidónak, akik a héber istenség egyetlen akiknek a megvált nagy tanítóinak te alapját. E fanatiku mégsem alkalmaso ragadozómadarak, gek. Ha helyeslik küzdelmeit saját a a békét akarják, a lók. Ha nagyilek zsidónál nagylelkűlyen önző célból t azt mondják: mit

Ha a munka zsidók pénzhétség fellázad a tőke tette —, emiatt zsidó idegen orszáromok segítségéve akar visszatérni, Barmit tegyen és hagyni a zsidó, é zsalémi csőcelelék amelyet a legnagyobb keresztre! Még se népektől az ember feszítették. Szánal hiányzik a férfias legkisebb veszélyszaladnának el tő lelkesedéssel gyanagyobb része az talódik, akik a magukat a katon hazájuk veszélyb

Ezen undor az agitáció a szegvaló letelepülése Palesztinának egy lakosa volt, a tő pedig alig hétszáz ország. A föld, a legnagyobbbrészt egyik legkiválóbb méje így nyilatkdíózus lehetősé kincsei borzalmas uralom alatt. Év züllött, de kitün az erdőket, de állattalományt, d

Ha Palesztjuk hozni, ameregő virágkorához lése által történt országgot az évszalmasabb, amit